

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO
NR. VIII-723 2, 10, 21 IR 22 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO**

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Teikiamo Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 2, 10, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Projektas) parengimo tikslas – suteikti Lietuvos kariuomenės veterano vardą kariams, kariams savanoriams ar kitiems savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams, atliekantiems krašto apsaugos savanorių karo tarnybą. Projekte apibrėžta Lietuvos kariuomenės veterano sąvoka, numatyti atvejai ir nustatyti reikalavimai, kada suteikiamas Lietuvos kariuomenės veterano vardas.

Lietuvos kariuomenės veteranas – Lietuvos Respublikos pilietis, profesinės karo tarnybos karys, atliekantis nuolatinę karo tarnybą kariuomenėje, karys savanoris ar kitas savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos karys, atliekantis krašto apsaugos savanorių karo tarnybą, išstarnavęs Lietuvos kariuomenėje ne mažiau kaip 20 metų arba nepertraukiamai ne mažiau kaip 30 dienų dalyvavęs tarptautinėse operacijose ar specialiosiose misijose, arba garbingai atlikdamas tarnybą paleistas iš karo tarnybos dėl sveikatos sutrikimo, kuris atsirado dėl priežasčių, susijusių su tarnybinių pareigų vykdymu, ar dėl priežasčių, susijusių su kario statusu, arba Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjungos (toliau – SSRS) karinės agresijos laikotarpiu, 1991 m. sausio 11 – rugpjūčio 21 d., tarnaudamas krašto apsaugos sistemoje gynęs Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę ir tarnavęs iki 1993 m. rugpjūčio 31 d. – Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos Respublikos teritorijos.

Karys yra Lietuvos valstybės gynėjas, prisiekęs ištikimai tarnauti Lietuvos Respublikai ir negailėdamas jėgų ir gyvybės ginti Lietuvos valstybę, jos laisvę ir nepriklausomybę, sąžiningai vykdyti Lietuvos Respublikos Konstituciją, įstatymus ir savo vadų įsakymus. Ir, nors kariai naudojami Lietuvos Respublikos Konstitucijos garantuojamomis žmogaus teisėmis ir laisvėmis ir jos gali būti apribojamas tik tiek, kiek yra būtina kario pareigoms atlikti, karinei drausmei ir paklusnumui bei tarnybos tikslams užtikrinti, bet vis vien tai yra asmens savanoriško pasiaukojimo Lietuvos valstybės vardan aktas. Be tokių apsisprendusių Lietuvos Respublikos piliečių nebūtų per tokį trumpą laikotarpį, nuo 1990 m. kovo 11 d., sukurta NATO standartus atitinkanti kariuomenė, kuri

yra krašto apsaugos sistemos pagrindinė dalis, sauganti valstybės suverenitetą, jos teritorijos ir oro erdvės neliečiamybę, ginklu ginanti valstybę nuo agresijos ar kitokio ginkluoto užpuolimo, vykdanči karines užduotis pagal Lietuvos Respublikos tarptautinius įsipareigojimus.

Remiantis kitų valstybių patirtimi, žinoma, kad, pavyzdžiui, nuo 2011 m. Latvija remia tarptautinių operacijų veteranus, o nuo 2018 m. išplėstas veteranų sąrašas. Estijoje veteranų statusą apibrėžiantis ir politikos įgyvendinimui pradžią duodantis dokumentas priimtas 2012 m. Patobulindama ankstesnius 2010 m. politikos dokumentus, Danija 2016 m. paskelbė naujausią veterano statuso teisinio reglamentavimo dokumentą.

Kariuomenės veterano vardo suteikimas išreikš pagarbą Lietuvos valstybės gynėjui ir suteiks Lietuvos kariams galimybę dalyvauti NATO šalių karių veteranų organizacijose ir jų renginiuose.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorius Lietuvos Respublikos Seimo narys Arvydas Pocius.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai nereguliuojami.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Lietuvos kariuomenės veteranas – Lietuvos Respublikos pilietis, profesinės karo tarnybos karys, atliekantis nuolatinę karo tarnybą kariuomenėje, karys savanoris ar kitas savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos karys, atliekantis krašto apsaugos savanorių karo tarnybą, išstarnavęs Lietuvos kariuomenėje ne mažiau kaip 20 metų arba nepertraukiamai ne mažiau kaip 30 dienų dalyvavęs tarptautinėse operacijose ar specialiosiose misijose, arba garbingai atlikdamas tarnybą paleistas iš karo tarnybos dėl sveikatos sutrikimo, kuris atsirado dėl priežasčių, susijusių su tarnybinių pareigų vykdymu, ar dėl priežasčių, susijusių su kario statusu, arba SSRS karinės agresijos laikotarpiu, 1991 m. sausio 11 – rugpjūčio 21 d., tarnaudamas krašto apsaugos sistemoje gynęs Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę ir tarnavęs iki 1993 m. rugpjūčio 31 d. – Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos Respublikos teritorijos.

Lietuvos kariuomenės veterano vardas suteikiamas pagal Krašto apsaugos ministro patvirtintus Lietuvos kariuomenės veterano vardo suteikimo nuostatus.

Kariuomenės veterano vardo suteikimas sustiprintų ne tik kariuomenės potencialą, bet ir paskatintų jaunąją kartą eiti senelių, tėvų pramintais takais, nes pasiaukojimas ir ryžtas ginti Tėvynę ir pagarba tokiam asmeniui yra geriausios pilietiškumo ir patriotizmo pamokos. Kartu bus įgyvendintas 1990 m. Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimas dėl Lietuvos kariuomenės veteranų. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, 1990 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr. 155 (V. Žin., 1990-06-20 Nr. 17-456) patvirtindama Krašto apsaugos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos uždavinius, pavedė rūpintis kariuomenės veteranais, karių ir jų šeimų socialinio aprūpinimo reikalais ir kt.

- 5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta**
Neigiamų pasekmių nenumatoma.
- 6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai**
Priimtas įstatymo projektas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.
- 7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai**
Įstatymo projekto nuostatos verslo sąlygoms įtakos neturės.
- 8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams**
Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.
- 9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios**
Nereikės.
- 10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka**

Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimus.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisės aktams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministras turi patvirtinti Lietuvos kariuomenės veterano vardo suteikimo nuostatus.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymui įgyvendinti lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Nėra gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Lietuvos kariuomenės veteranas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Seimo nariai

Arvydas Pocius

Laurynas Kasčiūnas

Emanuelis Zingeris

Jonas Jarutis

Mindaugas Skritulskas

Justinas Urbanavičius

Valdas Rakutis

Jonas Gudauskas

Liudvika Pociūnienė

Andrius Kupčinskis

Kęstutis Masiulis

Algirdas Butkevičius

Jurgita Sejonienė

Virgilijus Alekna

Stasys Tumėnas

Valdemaras Valkiūnas

Vytautas Bakas

Audronius Ažubalis